

Familie Colman ziet gezondheid als basis voor rendement

“Je mag geen enkele koe tegen je goesting houden”

Vleesveehouderij is op piekmomenten enorm arbeidsintensief, maar Jozef en Ginette Colman-Van Acker uit Moerzeke combineren hun bedrijf met nog een job daarbuiten. Jozef is veearts, Ginette is deeltijds ambtenaar bij het gemeentebestuur van Hamme. Toen hun zoon Andries afstudeerde, hielp die automatisch mee in het bedrijf. Maar ook hij heeft een job buitenshuis, namelijk als sectoradviseur rundvee bij de Vlaamse overheid. Vooruitkijkend naar een mogelijke uitdoving van de gekoppelde vleesveepremies ziet Andries het belang van kostenefficiëntie gestoeld op goede technische resultaten nog toenemen.

Patrick Dieleman

© MARCO MERTENS

Van den Bootdijk

 Jozef Colman (60),
Ginette Van Acker (55),
Hendrik (33) en
Andries (27)

 Vleesvees, eigen ruwvoe-
derteelt (gras, gras-klaver,
mais en voederbieten) en
aardappelen.

 Moerzeke (Hamme,
Oost-Vlaanderen)

Jozef en Ginette runnen een vleesveebedrijf aan de Boetdijk in Moerzeke, op de grens met de Scheldepolders.

Eind jaren 80 startten ze een zeugenfokkerij en berenhouderij met KI-centrum. De passie voor de fokkerij is bij Jozef ontstaan tijdens zijn opleiding als dierenarts. “Toen waren hier in de regio nog veel kleine varkensbedrijven, maar die zijn langzaam verdwenen. Daarom zijn we rond de eeuwwisseling overgeschakeld op vleesvee.” De Oost-Vlaamse koeien van zijn vader werden geïnsemineerd met sperma van witblauwe stieren. Na een drietal generaties konden ze toch al kwaliteitsvolle runderen tonen. “Versta wel: dat zijn geen prijskampdieren, maar conformatie is bij ons niet prioritair. We hebben getracht de goede eigenschappen van het Oost-Vlaams ras te behouden: robuustheid, een braaf karakter, goede groei, behoorlijke vruchtbaarheid en vroegrijpheid. Gewicht wordt netto betaald, de kwaliteit betaalt men te weinig.” De Colmans hebben een zuiver kweekbedrijf. De stierenkalveren worden verkocht op ongeveer drie weken ouderdom, de koeien na drie kalvingen. Huisvesting is zeer belangrijk. Jozef is heel tevreden over de oost-westoriëntatie van zijn openfrontstal. “De zon schijnt al tijdens de voormiddag in de boxen, waardoor de ligbedden droger blijven. We hebben zeer weinig last van ademhalingsproblemen.”

Toekomst

Andries ziet het aantal vleesveehouders verminderen en de gemiddelde leeftijd stijgen. De familie Colman is veel bezig met de toekomst van hun bedrijf. Eén van de mogelijkheden is om zelf af te mesten, maar niets is beslist. Ze hebben voldoende ruwvoeder en zouden liefst zo weinig mogelijk krachtvoeder aankopen. “Nu kweken we voldoende dieren om onze zoogkoeienrechten in stand te houden”, legt Andries uit. “We proberen onze vaarzen en koeien snel drachtig te krijgen en altijd zit wel in het achterhoofd dat we onze premies 100% willen benutten. Dat

kan veranderen als de zoogkoeienpremies zouden wegvallen.” Jozef vindt dat je geen enkele koe tegen je goesting mag houden. “Om je premies te benutten, moet je al eens iets tolereren maar eigenlijk moet je marge hebben om een koe die het minder doet, zonder veel afwegen weg te doen.”

Kostenstructuur

Jozef staat uiteraard zelf in voor inseminaties en keizersneden. Alles wordt nauwgezet bijgehouden en verrekend. Ze hebben een bedrijfseconomische boekhouding bij het landbouwmonitoringsnetwerk en alle technische resultaten worden elektronisch bijgehouden. Andries en Ginette waken samen over de bedrijfsgegevens en allerlei administratie. Vanuit zijn opleiding als ingenieur land- en tuinbouw kreeg Andries mee dat je zowel met de dieren als het land moet bezig zijn en ook de cijfers van kortbij moet opvolgen. Ginette is boekhoudkundige van opleiding en volgt eveneens de financiële cijfers nauwgezet op. De laatste jaren informeert Andries zich vaker bij diverse leveranciers, maar onder meer voor voeders en stro hebben ze vaste leveranciers. De Colmans werken ook al vijftien jaar met dezelfde veehandelaar. Die samenwerking verloopt heel vlot. “Ik zie hem maar een tweetal keer per jaar”, zegt Jozef, “dat is bij een dier dat niet courant kan afgezet worden in de handel. We doen dieren die problemen kunnen geven systematisch weg, zodat we de veearts niet nodig hebben.” Ginette legt uit dat ze op afroep werken met de veehandelaar. “We ervaren een correcte houding en krijgen nadien telkens gedetailleerde prijsinformatie per dier.”

Gezondheid

Andries en Ginette overleggen dagelijks over de kalveropfok en steken veel tijd in het voeden en verzorgen van de kalveren tot het spenen. Ze hebben weinig uitval en er gaan weinig medicijnen naar die groep. “Elk kalf krijgt biestmelk kort na de geboorte, ook al is dat ’s nachts en moet er nog biest ontdooid worden”, vertelt

Andries. Na de biestperiode worden de kalveren gevoederd met een kwaliteitsvol melkpoeder. “Vorig jaar zaten we rond 3-4% uitval van kalveren.” Jozef geeft aan dat je ook al eens geluk moet hebben, wanneer je zo laag zit. “Een koe kan verwerpen op 8,5 maanden, of je hebt een geval van clostridium. Er moet niet veel gebeuren, of je zit aan dat percentage.” Andries vertelt dat ze een viertal jaar geleden startten met het afkalfsysteem van Medria. “We krijgen drie keer per dag een overzicht met de lichaamstemperatuur op onze smartphone en een waarschuwing wanneer de kalving binnen de 24 of 48 uur verwacht wordt. De voorspelling voor 24 uur is redelijk juist.” Jozef legt uit dat de temperatuur plots daalt wanneer het ongeboren kalf de sensor uit de schede duwt. En dan volgt er een alarm. “Zo weet ik altijd wanneer de kalving begint en kan ik mijn werk organiseren.” “Voor ons moet alles van het kalf komen, dat mag je niet missen. Melkveehouders hebben nadien nog de melk, wij niet”, aldus Andries. Of het een meerwaarde is dat de kalveropfok door twee personen wordt opgevolgd? Jazeker, Jozef denkt vooral dat het goed is dat de jongste kalveren drie keer per dag gevoederd en frequent bekeken worden. “Dat maakt ook dat je hun maag niet overbelast”, voegt Andries eraan toe. Het spenen gebeurt geleidelijk. Het melkpoeder is voorzien van plantaardige eiwitten, waardoor het stremsel minder lang in de lebmaag blijft. “Daardoor krijgen de kalveren sneller honger en beginnen ze ook sneller ruwvoeder op te nemen. Je kan beter een kilo vlees aanzetten met ruwvoeder dan met melkpoeder, want dat is goedkoper.” Jozef wil nog meegeven dat het belangrijk is om te weten wat je doet en waarom. “Ik wijs Andries daar ook geregeld op. Als je bijvoorbeeld mais voedert, dan moet je beseffen dat je 30% droge stof geeft en 70% water. Geef je hooi, dan is die verhouding 85/15. Probeer te weten wat je doet, en voor wie. Dit is een belangrijk gegeven voor de gezondheid van de veestapel.” ■